

Arbetsmarknadsdepartementet

Datum 2015-06-17
Dnr 511-2015-0332
Ert datum 2015-03-01
Er referens A2015/881/A

Yttrande över betänkandet: Matchningsanställningen – nya vägar till jobb (A 2014:D)

I Riksrevisorernas årliga rapport 2010 gjordes en samlad analys på basis av de tolv arbetsmarknadsgranskningar som gjordes mellan 2007 och 2009. Riksrevisionen framhöll då att det inte alltid funnits evidens för att de förändringar som regeringen gjort har förutsättningar att ge positiva effekter och att regeringen inte hade initierat effektutvärderingar av flera viktiga arbetsmarknadspolitiska insatser. Avsaknaden av utvärderingar och empirisk evidens när arbetsmarknadspolitiska åtgärder introduceras eller avskaffas kan medföra risk för att åtgärderna inte är anpassade till de problem på arbetsmarknaden som det är tänkt att de ska hantera. Riksrevisionen ansåg att det är angeläget att utvärderingar är en integrerad del av planeringen vid införande av arbetsmarknadspolitiska insatser. Riksrevisionen har sedan dess granskat instegsjobb och nystartsjobb för nyanlända (RiR 2013:17) och etableringslotsar för nyanlända (RiR 2014:14). Även i dessa granskningar rekommenderades regeringen att i framtiden utforma arbetsmarknadspolitiska insatser så att effektutvärderingar möjliggörs. Riksrevisionen ser därför positivt på att matchningsanställningar inleds med en utvärderingsbar försöksverksamhet.

Många aktörer leder till risk för brister i kontroll och uppföljning

Riksrevisionen fann i granskningen RiR 2014:14 brister i Arbetsförmedlingens arbete med etableringslotsar till nyanlända. Etableringslotsarna upphandlades enligt lagen om valfrihetssystem. Det innebär att de aktörer som kan leverera enligt de uppställda kriterierna har rätt att erbjuda sina tjänster. Den upphandlande parten kan då inte begränsa antalet aktörer och på så sätt underlätta arbetet med kvalitetssäkring och kontroll. En tanke med valfrihetssystem är att det ska bidra med självsanering genom att konkurrensutsätta de leverantörer som ingår i systemet. I fallet med etableringslotsarna bidrog inte valfrihetssystemet till självsanering i den utsträckning det

var tänkt. Därför rekommenderades Arbetsförmedlingen att stärka kvalitetssäkringen av tjänsten genom ökad kontroll och uppföljning. Även detta arbete försvårades dock, bland annat med anledning av att valfrihetssystemet medförde ett stort antal leverantörer att kontrollera. Ur den synvinkeln är det enligt Riksrevisionen därför positivt att lagen om offentlig upphandling föreslås användas vid upphandlingen av matchningsaktörer.

Viktigt att följa upp hur resultatersättningen fungerar vid matchningsanställningar

Riksrevisionen har i granskningen om Jobb- och utvecklingsgarantin (RiR 2009:22) och i granskningen av etableringslotsar (RiR 2014:14) för nyanlända kunnat konstatera olika problem med de ersättningsystem som Arbetsförmedlingen då använde. Etableringslotsarna fick löpande en ersättning som skulle täcka kostnaderna för arbetet med den nyanlände. Det skulle således inte kosta etableringslotsen något att ha deltagare. Där skiljer sig ersättningsystemet till lotsarna och det som föreslås för matchningsaktörer. Matchningsaktörerna kommer att ha löpande kostnader för deltagare som inte är uthyrda till ett kundföretag. Incitamenten för matchningsaktörerna att få deltagarna i arbete är således starkare och möjligheterna att uppbära ersättning utan att uppnå resultat finns inte på samma sätt som när det gällde etableringslotsarna. I och med att Riksrevisionen i dessa tidigare fall noterat problem med hur ersättningarna är konstruerade är det dock positivt att utredningen lyfter fram att det är viktigt att inkludera hur den prestationsbaserade ersättningen fungerar i utvärderingen av försöksverksamheten.

Riksrevisor Margareta Åberg har beslutat i detta ärende.
Revisionsdirektör Daniela Lundin har varit föredragande.

Margareta Åberg

Daniela Lundin